

Handlingsplan för anhörigstöd i partnerskap inom omsorgsförvaltningen i Hässleholms kommun 2010-2012

Handlingsplanen har utarbetats inom omsorgsförvaltningen i samarbete med anhöriga, representanter från intresse- och frivilligorganisationer, omvårdnadsutbildning, kyrka, äldreomsorg, stödet till funktionsnedsatta, handläggarkontor, rehabilitering, uppsökande verksamhet, psykiatri/slutenvård, sjukvård samt politiker från omsorgsnämnden, kommunfullmäktige och Region Skåne.

Bakgrund

Nuvarande anhörigstöd redovisas i bilaga A.

År 2008 ansökte och beviljades Hässleholms kommuns omsorgsnämnd stimulansmedel från Länsstyrelsen för projektet "Kompetens- och kvalitetsutvecklingsprogram avseende anhörigstöd". (bilaga B) Projektets målsättning var att

1. utveckla anhörigstöd i partnerskap med interna och externa samarbetsparter
2. formulera en handlingsplan för anhörigstödet fortsatta utveckling i Hässleholms kommun

Den 1 juli 2009 ändrades socialtjänstlagen (SoL) med syfte att förtydliga stödet till anhöriga enligt följande:

5 kap. 10 § SoL

Personer som vårdar eller stödjer närstående

Socialnämnden ska erbjuda stöd för att underlätta för de personer som vårdar en närstående som är långvarigt sjuk eller äldre eller som stödjer en närstående som har funktionshinder.

Enligt promemorian DS 2008:18 tydliggör lagen kommunens skyldighet att erbjuda stöd för att underlätta för de personer som hjälper och stödjer närstående. Stödet till anhöriga ska kännetecknas av individualisering, flexibilitet och kvalitet. Lagen är en markering från samhällets sida att omsorgen om anhöriga ska bygga på ett samarbete mellan anhöriga och den offentliga vården och omsorgen. Anhörigas arbetsinsatser ska erkännas och detta avspeglas i den nya lagstiftningen. Omsorgsnämnden i Hässleholms kommun har beslutat göra en översyn av befintligt anhörigstöd samt formulera en framtida strategi för hur anhörigstödet ska utvecklas i enlighet med nya lagstiftningen.

Metod för framtagande av underlag för handlingsplan

Nyckelord och begrepp framtagna i kompetens- och kvalitetsutvecklingsprogrammet användes och processades av deltagarna till en grundtext för handlingsplan. Grundtexten bearbetades sedan av en skrivargrupp och ännu en gång av deltagarna i kompetens- och kvalitetsutvecklingsprogrammet.

Definitioner

Med *anhörig* menas den person som inom familjen, släkten, vänkretsen eller som granne vårdar/stödjer *närstående* som på grund av ålder, sjukdom eller funktionsnedsättning är i behov av hjälp och stöd för att klara den dagliga livsföringen.

Med *partnerskap* menas att samarbetsparterna arbetar på lika och jämbördiga villkor, för att tillsammans skapa de bästa förutsättningarna för anhöriga och närstående. Samarbetet ska utveckla en dialog och relation mellan anhöriga, kommun, region, föreningar, ideella och frivilligorganisationer.

Med *omsorgsförvaltning* menas kommunal verksamhet inom äldreomsorg, stödet till funktionsnedsatta, samt hälso- och sjukvård.

Med *interna samarbetsparter* menas personal inom äldreomsorg, stödet till funktionsnedsatta, rehabilitering, kostverksamhet, uppsökande verksamhet, handläggarkontor samt hälso- och sjukvård.

Med *externa samarbetsparter* menas anhöriga, intresse- och frivilligorganisationer, skola, kyrka och andra samfund, Region Skåne, privata vårdgivare, myndigheter och arbetsgivare.

Värdegrund och etiska riktlinjer

Handlingsplanen för anhörigstöd utgår från omsorgsförvaltningens ”Värdegrund och Etiska riktlinjer” vilket innebär att anhörigstödsarbetet ska

- ingå i en positiv och levande gemenskap som ger anhöriga **trygghet** och glädje i vardagen
- skapa **delaktighet** genom att ge möjlighet för anhöriga till inflytande och påverkan
- möta varje anhörig med **respekt** genom att den anhörige blir bekräftad i sina olika val av vardag, blir lyssnad på och ingår i en positiv dialog
- formas av **omtanke** genom att anhöriga blir sedda och deras olikheter tas tillvara

Övergripande målsättning

- Uppmärksamma anhöriga som samarbetsparter
- Skapa en organisation avseende anhörigstöd
- Utveckla samarbetet med intresse- och frivilligorganisationer

Den övergripande målsättningen uppnås genom att:

- anhöriga erbjuds enskilda strukturerade anhörigsamtal
- anhöriga erbjuds information om stödinsatser
- stöd till anhöriga ges i partnerskap i tidigt skede
- anhörigombud tillsätts och utbildas inom omsorgsförvaltningens verksamheter
- enhetschefer och biståndshandläggare utbildas i anhörigstöd
- lokala arbetsplaner utformas

Materialet som har framarbetats under kompetens- och kvalitetsutvecklingsprogrammet används som underlag till planen. Begrepp att utgå ifrån:

Information/Kunskap, Samverkan/ Partnerskap, Bemötande, Kommunikation/ Dialog/Samtal, Organisation, Framtid samt Utvärdering/Uppföljning. (bilaga C)

- samverka med interna och externa parter.

Uppföljning och utvärdering sker årligen inom ramen för verksamhetsberättelserna och grundas på omsorgsförvaltningens värdegrund och etiska riktlinjer.

Rollfördelning vid genomförande av handlingsplan

Se organisationskiss (bilaga D)

Organisationen ska bidra till att:

- anhöriga erbjuds stöd i ett tidigt skede
- ge kontinuitet och fortsatt kvalitetsutveckling i arbetet med anhöriga i partnerskap
- främja samarbete i lärande nätverk

I organisationen ingår:

a) Anhörigombud

Rollen som anhörigombud innebär att:

- initiera anhörigstödsutveckling i partnerskap med anhöriga
- sprida ”anhörigglasögon” - entusiasmera och skapa intresse för anhörigfrågor
- samordna, utveckla och leda det lokala anhörigstödsarbetet
- tillvarata och sprida kunskap
- delta i lärande nätverk som främjar samverkan och utveckling

b) Arbetsgrupp

Gruppens arbete innebär att:

- bereda utvecklingsfrågor såväl till styrgruppen som till anhörigombuden
- värdegrundsarbete ska prioriteras
- bedriva omvärldsbevakning
- utgöra stöd till anhörigombuden och till verksamheterna
- dokumentera utvecklingsarbetet

c) Styrgrupp

Gruppens arbete innebär att:

- ansvara för det övergripande utvecklingsarbetet
- initiera utveckling
- följa upp att verksamheterna utvecklas i den riktning som man har kommit överens om i handlingsplanen
- fatta beslut

Ekonomi (bilaga E)

I bilagan redovisas en sammanställning av uppskattade kostnader för att verkställa handlingsplanen år 2010-2012.

